

Pris- og produktiv- tetsudvikling

(Revideret udgave)

December 2022

Pris- og produktivitsudvikling (revideret version)

**Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Forsyningssekretariatet**

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf.: +45 41 71 50 00
E-mail: kfst@kfst.dk

Pris- og produktivitsudvikling er udarbejdet af
Forsyningssekretariatet.

December 2022

Indhold

Kapitel 1	4
Indledning	4
1.1 Prisudvikling	4
1.2 Produktivitetsudvikling	4
Kapitel 2	5
Prisudvikling	5
2.1 Metode for beregning af prisudvikling.....	5
Kapitel 3	7
Produktivitetsudvikling	7
3.1 Det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostninger	8

Kapitel 1

Indledning

Dette papir beskriver metoderne bag beregningerne af pris- og produktivitsudviklingen, som anvendes i de økonomiske rammer for økonomisk regulerede vandselskaber, og som fastlægges i 2022. De økonomiske rammer sætter et loft over selskabernes indtægter.

1.1 Prisudvikling

I 2022 bliver der fastlagt nye økonomiske rammer for alle drikkevandsselskaber, mens spildevandsselskaberne får statusmeddelelser.

Prisudviklingen benyttes til at justere de økonomiske rammer som følge af, at prisen på selskabers input har ændret sig.¹ Input er de varer og tjenesteydelser, som vandselskaber anvender i produktionen. For selskaber, der får statusmeddelelser, anvendes den nyeste prisudvikling ikke, men i stedet den som blev beregnet, da selskabernes økonomiske rammer blev fastlagt. Årets prisudvikling anvendes dog også til at prisfremskrive nye tillæg, der indgår i årets statusmeddelelser.²

Prisudviklingen til brug for de økonomiske rammer for 2023 og 2024 og for nye tillæg i statusmeddelelser udmeldt i 2022, er 3,56 pct.

1.2 Produktivitsudvikling

Produktivitsudviklingen anvendes til fastsættelsen af det generelle effektiviseringskrav, der stilles til *anlægsomkostningerne* i vandselskaber med en årlig debiteret vandmængde over 800.000 m³. og som i år enten får nye økonomiske rammer eller statusmeddelelser med *nye tillæg*.³

Udviklingen er opgjort til -1,16 pct. Det er imidlertid en forudsætning for fastsættelse af det generelle effektiviseringskrav, at det vægtede gennemsnit for produktivitsudviklingen er positivt. Idet dette ikke er tilfældet, er det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostningerne fastsat til 0 pct.⁴

¹ Jf. Bekendtgørelse nr. 2291 af 30/12/2020 om økonomiske rammer for vandselskaber (herefter ØR-bekendtgørelsen) § 10, stk. 1

² En nærmere beskrivelse af, hvordan tillæg korrigeres med prisudviklingen findes i vejledningerne "Sådan læser du din økonomiske ramme/statusmeddelelse", som årligt opdateres og som findes på vores hjemmeside under "Vejledninger" <https://www.kfst.dk/vandtilsyn/vejledninger/>

³ Jf. ØR-bekendtgørelsens § 10, stk. 2

⁴ Jf. LBK nr. 1693 af 16/08/2021 (Vandsektorloven) § 6, stk. 3, nr. 2

Kapitel 2

Prisudvikling

Prisudviklingen benyttes til at justere de økonomiske rammer som følge af, at prisen på sel-skabers input er ændret.

Prisudviklingen fastlægges i dag ud fra en sammenvejning af tre omkostningsindeks for bygge- og anlægssektoren samt et prisindeks for indenlandsk vareforsyning opgjort af Danmarks Statistik, jf. tabel 2.1.

Tabel 2.1 Pris- og omkostningsindeks samt deres vægt i opgørelsen

Indeks	Tabelnavn	Undergruppe	Vægt
Omkostningsindeks for anlæg	BYG 61	Jordarbejde mv.	35 pct.
Omkostningsindeks for anlæg	BYG 61	Asfaltarbejde	15 pct.
Byggeomkostningsindeks for boliger	BYG 42	Hovedindekset "Byggeomkostningsindeks for boliger", delindekset "Byggeomkostningsindeks i alt" og art "i alt".	30 pct.
Prisindeks for indenlandsk vareforsyning	PRIS 1115	Væskepumper også med målere; væskeelevatore Haner, ventiler og lignende tilbehør til rørledninger, kedler, kar o.l.	20 pct.

Anm.: For opgørelser før 2017 blev BYG 6 "Omkostningsfordeling for anlæg" samt BYG 4 "Byggeomkostningsindeks for boliger" anvendt. Disse tabeller er afsluttet af Danmarks Statistik og erstattet med BYG 61 "Omkostningsfordeling for anlæg" samt BYG 42 "Byggeomkostningsindeks for boliger", hvorfor disse to tabeller nu benyttes. For opgørelser før 2019 blev PRIS11 anvendt. Denne tabel er nu afsluttet og erstattet med PRIS1115 "Prisindeks for indenlandsk vareforsyning" hvorfor denne nu benyttes.

2.1 Metode for beregning af prisudvikling

Vi beregner et flerårigt gennemsnit for prisudviklingen, fordi der stilles flerårige økonomiske rammer. Herudover udjævnes udsving i prisudviklingen, når flere års data indgår i beregningen.

Gennemsnittet er et vægtet geometrisk gennemsnit, hvor antallet af år anvendt til prisudviklingen for de økonomiske rammer svarer til antallet af år, der fastsættes økonomiske rammer for. Hvis der fx stilles toårige økonomiske rammer, anvendes to år i beregningen.

I tabel 2.2 fremgår prisudviklingen i de statistikker, som indgår i beregningen af årets prisudvikling.

Tabel 2.2 De årlige prisudviklinger

Undergrupper, indekstal	Vægt	2020	2021
BYG 61: Jordarbejde	35 pct.	109,42	113,68
BYG 61: Asfaltarbejde	15 pct.	109,98	122,51
BYG 42: Byggeomkostningsindeks for boliger	30 pct.	105,70	112,8
PRIS 1115: Gennemsnit af følgende undergrupper:	20 pct.	103,55	110,45
» Væskepumper også med målere, væskeelevatore		103,10	111,1
» Haner, ventiler og lignende tilbehør til rørledninger, kedler, kar o.l.		104,00	109,8
Årlig prisudvikling, vægtet		1,0078	1,0642

Anm.: De angivne indekstal udtrykker K_4 i statistikkerne BYG 61 og BYG 62 og M12 i PRIS 1115. De årlige prisudviklinger beregnes ud fra følgende formel: $\frac{INDEKS_n}{INDEKS_{n-1}} - 1$. Derefter ganges de angivne vægte på udviklingen for hver undergruppe og lægges derefter sammen.

Kilde: Beregningerne er baseret på tal fra Danmarks Statistiks "BYG 61: Omkostningsindeks for anlæg efter art og indekstype" (undergrupperne "Jordarbejde mv." samt "Asfaltarbejde"), "BYG 42: Byggeomkostningsindeks for boliger efter hovedindeks, delindeks og art" (hovedindekset "Byggeomkostningsindeks for boliger", delindekset "Byggeomkostningsindeks i alt" og art "I alt") og "PRIS 1115: Prisindeks for indenlandsk vareforsyning efter varegruppe" (varegrupperne "Væskepumper også med målere, væskeelevatore" og "Haner, ventiler og lignende tilbehør til rørledninger, kedler, kar o.l." under gruppe 84).

<http://www.statistikbanken.dk/BYG61>

<http://www.statistikbanken.dk/BYG42>

<http://www.statistikbanken.dk/PRIS1115>

Det toårige geometriske gennemsnit udregnes som:

$$\left(\left(1,0078^{\frac{1}{2}} * 1,0642^{\frac{1}{2}} \right) - 1 \right) * 100 = 3,56 \text{ pct.}$$

Det vil sige, at prisudviklingen til brug for de økonomiske rammer for 2023 og 2024 og for nye tillæg i statusmeddelelser udmeldt i 2022, er 3,56 pct.

⁵ Se "Pris- og produktivitetsudvikling" for tidligere års økonomiske rammer her: <https://www.kfst.dk/vandtilsyn/analyser/>

Kapitel 3

Produktivitetsudvikling

Vandselskaber med en årlig debiteret vandmængde over 800.000 m³ pålægges årligt et generelt effektiviseringskrav til *anlægs*somkostningerne. Kravet følger af produktivitetsudviklingen på konkurrenceudsatte markeder. *Drifts*somkostningerne korrigeres årligt med en fast procentsats på 2 pct.

Det generelle effektiviseringskrav skal afspejle den produktivitetsudvikling, der ville være i sektoren, hvis det ikke var monopoler, men et velfungerende konkurrenceudsat marked. På et marked med en høj grad af konkurrence er virksomhederne nødt til hele tiden at styrke deres produktivitet. Det generelle effektiviseringskrav har til hensigt at sikre, at der i fraværet af konkurrence for vandselskaberne vedvarende er et incitament til at følge med produktivitetsudviklingen.

For selskaber, der i år får nye økonomiske rammer, anvendes den nyeste produktivitetsudvikling på hele rammen. For selskaber, der i år får statusmeddelelser, anvendes den nyeste produktivitetsudvikling ikke til at fastlægge det generelle effektiviseringskrav men i stedet den, som blev beregnet, da selskabernes økonomiske rammer blev fastlagt. Men for disse selskaber anvendes årets produktivitetsudvikling til at beregne et generelt effektiviseringskrav til anlægsdelen af deres eventuelle nye tillæg.

Vandselskaber med en årlig debiteret vandmængde under 800.000 m³ får stillet et fast årligt effektiviseringskrav på 1,7 pct.⁶

Det er en forudsætning, at det vægtede gennemsnit for produktivitetsudviklingen er positivt. Er dette ikke tilfældet, vil det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostningerne blive fastsat til 0 pct.⁷

Det generelle effektiviseringskrav er i dag baseret på et vægtet gennemsnit af timeproduktivitetsudviklingen i bygge- og anlægssektoren, som indgår med en vægt på 70 pct., og på timeproduktivitetsudviklingen i den markedsmæssige økonomi, som indgår med en vægt på 30 pct.⁸

Timeproduktivitetsudviklingen betegnes også arbejdsproduktivitetsudviklingen og opgør den reale værditilvækst, der sker i samfundet eller i udvalgte erhverv, opgjort per arbejdstime. Bedre udnyttelse af kapital, arbejdskraft eller teknologisk udvikling vil eksempelvis føre til højere timeproduktivitet.

⁶ Jf. ØR-bekendtgørelsen § 9, stk. 3

⁷ Jf. LBK nr. 1693 af 16/08/2021 (Vandsektorloven) § 6, stk. 3, nr. 2

⁸ Jf. ØR-bekendtgørelsens § 10, stk. 2

Produktivitetsudviklingen opgjort efter ovenstående indeks kan udvise betydelige variationer fra år til år. Derfor anvendes et rullende gennemsnit af produktivitetsudviklingen i de fem seneste år, som er tilgængelige på tidspunktet for fastsættelsen af de økonomiske rammer. Herved sikres en mere stabil og forudsigelig udvikling i det generelle effektiviseringskrav.

3.1 Det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostninger

Det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostningerne fastsættes ud fra senest tilgængelige data fra Danmarks Statistik for undergrupperne "Bygge og anlæg" og "Markedsmæssig økonomi" i alt, jf. tabel 3.1. Udviklingen opgøres i 2022 til -1,16 pct., jf. tabel 3.1. Derved fastsættes det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostninger til 0 pct.

Tabel 3.1 Rullende fem års gennemsnit i produktivitetsudvikling, 2021

Undergrupper	Vægt	2021
NP23: Bygge og anlæg	70 pct.	-2,37 pct.
NP23: Markedsmæssig økonomi	30 pct.	1,67 pct.
Vægtet gennemsnit ($0,7 \cdot (-2,37) + 0,3 \cdot 1,67$)	100 pct.	-1,16 pct.

Anm.: Markedsmæssig økonomi omfatter alle sektorer på nær "Offentlig forvaltning og service" og "Non-profit institutioner rettet mod husholdninger".

Kilde: Beregningen er baseret på tal fra Danmarks Statistiks "NP23: Arbejdsproduktivet efter branche og prisenhed" for brancherne "F. Bygge og anlæg" og "Markedsmæssig økonomi i alt" og prisenheden "Årlig vækstrate i pct., 2010-priser, kædede værdier, rullende 5-års gennemsnit" for året 2021.

<http://www.statistikbanken.dk/NP23>

Det vil sige, at produktivitetsudviklingen til brug for beregning af det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostninger i de økonomiske rammer for 2023 og 2024 og for nye tillæg i statusmeddelelser udmeldt i 2022, er 0 pct.